

د افغانستان
د څېړنې او
ارزوني اداره

څېړنه د بڼه افغانستان لپاره

EUNPACK

A CONFLICT SENSITIVE UNPACKING OF
THE EU COMPREHENSIVE APPROACH
TO CONFLICT AND CRISES MECHANISM

د افغان پوليس په اصلاحاتو باندې د EUPOL داغېزو ارزونه کال ۲۰۰۷ - ۲۰۱۲

قيوم سروش
کب ۱۳۹۷

هغه نظريات چې په دغه څېړنه کې وړاندې شوي په ليکوال پورې اړه لري او د افغانستان د څېړنې او ارزونې ادارې د نظرياتو منعکس کونکي نه دي.

ISBN ۹۷۸-۹۹۳۲-۲۴۱-۲۲-۲

د څېړنې کوچه ۱۸۰۷P

© ۱۳۹۸ د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره

دغه څېړونه کيدای شي يواځې د غيری سوداگريزو موخو لپاره نقل، حواله او يا بيا ځلې چاپ شي په دې شرط چې ليکوال او منبعه يې خبره شي. په ياده څېړونه کې ځای شوی نظرونه ليکوال پورې اړه لري او په حتمی ډول د افغانستان د څېړنې او ارزونې ادارې او اروپايي ټولني نظرونه نه منعکسوي.

که چيری دغه څېړونه بيا چاپ، ذخيره او يا بريښنايي بڼه يې ليردول کيری بايد يو لينک يې د AREU کورپاڼې (www.areu.org.af) ته واستول شي. او يا هم د بريښنالیک او يا هم تليفون شميری له لياری اړیکه ونيسی ۰۰۹۳۲۰۲۲۱۲۴۱۴.

په افغانستان کې د جگړو په وړاندې د اروپايي اتحاديې د غبرگون ارزونه

د افغان پوليس په اصلاحاتو باندې د EUPOL د اغېزو ارزونه^۱ کال ۲۰۰۷-۲۰۱۲

قيوم سروش
کب ۱۳۹۷

۱ دغه سند د EUNPACK د پروژې په هغه حالاتو کې ترتيب شوی و (د جگړې او بحران په وړاندې د اروپايي اتحاديې د هر اړخيز ميتود بڼه توضيح چې د جگړې حساسيتونه په نظر کې نيسي.) چې د اروپايي اتحاديې د افق ۲۰۲۰ د څېړنې او د نوښت په پروگرام کې د پروژې د دغې شمېرې د تړون د لاندې تمويل شوي: ۲۹۳۳۲۷. که په بل ډول څرگنده نه شي، دلته بيان شوي نظريات يوازې هغو ليکوالو ته د دوی د ځانگړی دريځونو په نظر کې نيولو سره ته راجع کېږي او هيڅ يوبنسټ ته له کوم سره چې دوی يو ځای کار کوي نه راجع کېږي او نه په لازمي ډول د اروپايي کميسيون پاليسي يا نظريات منعکسوي. د EUNPACK د پروژې په اړه د نورو معلوماتو لپاره www.eunpack.eu وگورئ.

په افغانستان کې د جگړو په وړاندې د اروپايي اتحاديې د غبرگون ارزونه

د موضوعاتو لیکلړ

۱. سریزه: ب
۲. مننه ج
۳. سریزه: د
۴. د پولیس په اصلاحاتو کې د اروپایي اتحادیې د غړو دولتونو ګډون: ه
- ۴.۱ د امنیتي سکتور د اصلاحاتو لپاره د ځانګړي هیواد د لارښوونې تګلاره: ه
- ۴.۲ د ځانګړي لارښود هیواد د تګلارې په وړاندې ننګونې: و
۵. د پولیس د اصلاحاتو په اړه د اروپایي اتحادیې هر اړخیز تګلاره: ۱
- ۵.۱ د یو پول د طرحې پړاو: ۲
- ۵.۲ پیل او د کار کونکو د استخدام پړاو: ۳
- ۵.۳ د تطبیق پړاو: ۵
- ۵.۴ لاس ته راغلی هدفونه او ننګونې: ۷
۶. د پالیسي لپاره سپارښتنې: ۹

۱. سریزه:

د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره ویاړي چې د EUNPACK له لارې خپلو لوستونکو ته "د افغان پولیس په اصلاحاتو باندې د Eupol د اغېزو ارزونه" په دې سند کې وړاندې کوي. د EUNPACK پروژه؛ د څېړنو یوه ګډه پروژه ده چې د جګړې په وړاندې د اروپایي اتحادیې غبرګون ارزوي کوم چې په عین وخت کې په ۷ هیوادونو کې تر سره کېږي. EUNPACK داسې طرح او ترتیب شوي چې په دقیق ډول وښيي آیا د اروپایي اتحادیې غبرګون د باندنيو بحرانونو په وړاندې د عیني، سیاسي او ټولنیزو حالاتو حساسیت ته پام کوي او که څنګه په افغانستان کې دې هدف ته د رسېدو په لار کې، د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره په افغانستان کې د اروپایي اتحادیې د پولیس ماموریت (یوپول) د څېړنې د قضیې په څېر انتخاب کړي. دغه لیکلی سند د دې پروژې لپاره دویم چاپ دی او د لومړۍ سروې موندنې د پالیسي په نوبت کې د مخه چاپ شوې وه.

د افغان ملي پولیس اصلاحات له ۲۰۰۱ کال څخه وروسته په افغانستان کې یوه له ډېرو مهمو ننګونو څخه دی او د حیرانتیا وړ نه ده چې د کلونو روزنې، ښوونې او مرستو سره بیا هم افغان ملي پولیس له جدي ګواښونو سره مخامخ دي. په حقیقت کې افغانستان په تاریخ کې هېڅ وخت مسلکي او ملکي پولیس نه درلود او نړیواله ټولنه مجبوره وه چې د افغان ملي پولیس پروګرام ته ادامه ورکړي. له دغو ټولو خبرو سره، د طالبانو د رژیم له نسکورېدو او له هغه وروسته چې بین المللي نړیوالی ټولني د افغان ملي پولیس په جوړېدو پیل وکړ، یوه لسيزه تېره شوې او اوس د دې وخت دی چې دغه هڅې وازوو او له خپلو تېروتنو څخه زده کړو او بریاوې ښکاره کړو.

د پروژې په دې سند کې چې نوموړی هدف یې په نظر کې نیولی، د یوپول ماموریت له بییل څخه (۲۰۰۶- پای د ۲۰۱۲ تر پای پورې) ارزولی دی. دغه لیکنه به د ماموریت له کارکونکو، تر روزنې لاندې کسانو، همکارانو او نورو چارواکو سره د ژورو مرکو او څیړنوله لارې د دې ماموریت بریاوې او کمزورتیاوې په ګوته کړي. له دې امله، د دې سند لوستل به زموږ د نړیوالو همکارانو لپاره نه یوازې ګټور وي، بلکې همدارنګه د افغان پولیس چارواکو لپاره هم د اهمیت وړ وی ځکه په راتلونکې کې د پولیس د اصلاحاتو د هر مامور لپاره ارزښتناک دی.

۲. مننه:

لیکونکی غواړي دا مهال له ټولو هغو کسانو څخه مننه وکړي چې له ده سره یې د دې څېړنې په موده کې مرسته کړې ده. لومړی غواړم د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره له کارکونکو څخه مننه وکړم چې سروې او مرکې یې تر سره کړې د چا له مرستې څخه پرته چې دغه لیکنه به هیڅ وخت لیکلې شوې نه وای. دغه راز د ډاکټر تیمور شاران منندوی یم چې له لیکونکی سره یې د لومړۍ مسودې په بیا کتنې کې مرسته کړې او د لیکنې په لومړۍ مسودې باندې یې تبصره کړې او لیکونکی یې د څېړنې په بهیر کې لارښوونه کړې.

سره د دې، غواړم له بناغلي اینور فرهاټوویچ څخه مننه وکړم چې د نړیوالې مطالعاتو، بهرنۍ او امنیتي پالیسي په مرکز کې کار کوي او دغه لیکنه یې په ډېره حوصلې سره بیا کتلې او د پولیس د اصلاحاتو په همغږي کولو کې یې د یو پل د فعالیتونو لپاره ګټورې نظریې ورکړې دي. مورتن بوعاز له UNPI څخه د EUNPACK د پروژې لپاره ډیر ارزښتناک کارونه کړي او په خپلو ارزښتناکو هڅو او مهربانيو سره یې مرسته کړې ده. په پای کې غواړم له ډاکټر اورخلا نعمت، د AREU له رئیسې، څخه مننه وکړم چې د څېړنې په موده کې یې ماته لارښوونې کړې او د دې لیکنې په لومړۍ مسودې یې خپل ارزښتناکې تبصرې لیکلې.

په هر حال، د یادونې اړتیا یې نشته چې ټولې تېروتنې او کمزورتیاوې په لیکنه کې په خپله د لیکوال مسوولیت دی.

۳. سریزه:

دغه کاري سند د EUNPACK لپاره دویم چاپ دی چې د افغانستان د خبرني او ارزوني د اداره له خوا تر سره شوی او په افغانستان کې د اروپايي اتحاديې د پوليس ماموریت (EUPOL) د تطبيق بهير او اغېزې تر کتنې لاندې نيسي. سند د کيفي او کمي ميتودونوله مخلوط څخه په څېړنه کې استفاده کړې. سند د افغانستان د خبرني او ارزوني اداره له خوا د تر سره شوي سروې موندنې د دې پروژې د لومړۍ دورې لپاره د ۲۰۱۷ کال له جولای څخه تر اگست پورې کارولې دي. دغه راز سند له ملي او نړيوالی باخبره کسانو سره ژورې مرکې هم کارولې دي لکه له پخوانيو افغاني چارواکو سره مرکې چې د يوپول په پروژه کې شامل وو، او د مدني ټولني له مشرانو او فعالينو سره مرکې. دغه راز سند د ډېرو سندونو او ليکنو له بيا کتنې څخه استفاده کړې لکه د يوپول رسمي سندونه او نور راپورونه او مقالې چې د پروژې په مديريت، جوړښت او د تطبيق په بهير باندې پوه شې. دغه کاري سند له کال ۲۰۱۸ څخه وروسته افغانستان کې د افغانستان د پوليس اصلاحاتو پروژه د اروپايي اتحاديې فعاليت بيانوي، هغه روش تر کتنې لاندې نيسي چې د جرمني د پوليس د پروژې له خوا پلي شوی او گوري چې څنگه د دې روش لومړنۍ نيمگړتياوې د دې سبب شوی چې د يوپول پروژه پيل کړي او هغه د پوليس اصلاحات بحران ته د يوه هر اړخيز غبرگون په څېر معرفي کړي. سند بيا د يوپول ماموریت د هغه د هدفونو او مرامونو، تطبيق د بهير او ناڅاپي پايلو په وړاندې تر کتنې لاندې نيسي.

يوپول دوامداره او ارزښتناکه اغېزه درلوده؛ په خاصه توگه د پوليس د کدرونو د پوهنځي له لارې چې افغان ملي پوليس (ANP) جوړوي، د بنځينه پوليس د پياوړی او د پوليس په روزنه او کړنلارو کې د بشري حقونو گډون د پروژې يوه بله مهمه بريا ده. که څه هم افغانستان د يوپول له فعاليت څخه پخوا شاوخوا ۱۸۰ بنځينه پوليس درلودل، په اوس مهال ۳۲۰۰ بنځينه پوليس افسراني لري او يو ځانگړی رياست فعال دی چې په افغان ملي پوليس کې بنځينه پوليس پياوړی کړي. برسېره پردې، يوپول د ملکي پوليس، د پوليس او قضا همکاري، د پوليس په درسي کتابونو کې د بشري حقونو گډول، د جگړو په روان لې کې ددې پروژې يو بل مهم نقش دی.

په هر حال، د يوپول صلاحيتونه څرگنده نه وو، او يو هغه يې هم داسې ښکاره او د پيمائش وړ هدفونه نا څرگند و چې په افغان پوليس اصلاحات باندې د يوپول د اصلاحاتو اغېزې په روڼ او ښکاره ډول و ارزوي. برسېره پردې، که د ناتو او د امريکا د متحده ايالاتو ونډې ته د افغان پوليس په اصلاحاتو کې وگورو، د يوپول رول کم رنگه دی، نو له دې امله يې د افغان پوليس په اصلاحات باندې نقش هم کمزوری دی.

يوپول ملکي قوه، برابره کړی او د امريکا او ناتو پوځي ليکې يې پياوړی کړي. د نړيوالی امنيتي مرستندويه ځواکونو (ايساف) کې د عسکرو له نيمايي څخه زيات د اروپايي اتحاديې له غړو هيوادونو او د اروپايي اتحاديې د پوليس له ماموریت (يوپول) څخه وو او د دوی عمليات د اروپايي اتحاديې لپاره ډېر ارزښتناک وو. اروپايي اتحاديې له دې فعاليتونو څخه دوه گټې تصور کولې. لومړنۍ گټه يې دا وه چې د اروپايي اتحاديې لپاره يې دا وخت برابر کړ چې خپل نقش ته د نړۍ وال برخه وال په څېر پراخ کړي، په خاص ډول، په هغو ځايونو کې چې د CFSP/ESDP له خوا تر پوښن لاندې نيول شوي. دويمه گټه دا وه چې د اروپايي اتحاديې هر اړخيز تگلاری له جگړو وروسته هيوادونو ته د بيا ودانونې او د سولې د جوړونې په غرض وغځوي. د امريکا او د ناتو په پرتله، يوپول په لومړي نظر د يوه کوچني رول لرونکی سازمان په څېر برېښېده.

له هغه وروسته چې يوپول د ملکي پوليس بيلابيلو اړخونو ته متوجه شو لکه د پوليس - قضا په منځ کې اړېکې، د استخباراتو پوليس، د جنسيت په لحاظ انډول، د لوړې کچې د مديريت روزنه، د کورنيو چارو د وزارت پلانونه او دغه راز د افغان ملي پوليس او په نړيوالی ټولنه کې همغږي، يوپول د افغان ملکي پوليس په اصلاحاتو باندې په حقيقي ډول اثر غورځولی.

د افغان پوليس لپاره د يوپول د لنډې مودې روزنې او لنډ مهاله مشورې مانا دا وه چې افغان پوليس دغو پروگرامونو ته په کافي ډول لاسرسی نه درلود. د يوپول له خوا ډېرو روزل شويو کسانو ويلي چې که د يوپول د روزنې پروگرام د اوږدې مودې لپاره وای، نسا يې چې ډېره اغېزه يې درلودلې وای.

ډاکتر اورځلا نعمت

د افغانستان د خبرني او ارزوني ادارې رئيسه

۴. د پوليس په اصلاحاتو کې د اروپايي اتحاديې د غړو دولتونو گډون:

اروپايي اتحاديې او د هغې غړي هيوادونه (MS) د طالبانو له دورې څخه وروسته د افغانستان لپاره دويم لوی مرسته کوونکی دی او د ۲۰۰۲ څخه تر ۲۰۱۲ کلونو پورې يې له دې هيواد سره ۲۸،۳۰۰ ميليارد يورو مرسته کړې ده. دغه راز، اروپايي اتحاديې او د هغې غړو هيوادونو د ۲۰۱۲ کال په اکتوبر کې د بروکسل په کنفرانس کې له ۲۰۱۲ څخه تر ۲۰۲۰ کلونو پورې د ۵۰ ميليارد يورو ژمنه کړې ده. اروپايي اتحاديې په بيلابيلو برخو کې بوخته ده لکه له اداري فساد سره مبارزه، د څارنې پياوړی کول، اقتصادي وده، د لوږې کمول او د ديموکراتيکو بنسټونو پياوړی کول^۳ د اروپايي اتحاديې او د غړو دولتونو يوه مهمه ژمنه د افغان ملي پوليس روزنه او اصلاحات دي چې د امنيتي سکتور د اصلاحاتو (SSR) تر پروگرام لاندې تر سره شوي.

د افغان ملي پوليس اصلاحات د طالبانو له دوران څخه وروسته د افغانستان د امنيت لپاره يوه ډېره لويه ننگونه ده.^۴ افغانستان هيڅکله ملکي قوي پوليس نه درلود. که څه هم په ۱۹۶۰ او ۱۹۷۰ کلونو کې جرمني له افغان ملي پوليس سره په روزنه کې مرسته کوله، له ۱۹۷۰ کلونو څخه وروسته د څلورو لسيزو کورنۍ جگړو د ملکي پوليس ټول تاسيسات ويجاړ کړل، ځکه نو د دې اړتيا وه چې افغان ملي پوليس بايد بېرته له سره جوړه شي.

د ۲۰۰۱ کال په ډسمبر کې د طالبانو د رژيم له ناڅاپي نسکورېدو سره، نړيوالې ټولني د بن په کنفرانس کې تړون وکړه چې "له نويو افغاني چارواکو سره د نوي افغانستان د امنيتي او وسله والو ځواکونو په تاسيس کې مرسته وکړي".^۵ البته تړون د افغان امنيتي ځواکونو شمېر، جوړښت او ماموريت نه دی مشخص کړی. دغه راز تړون د نوي افغانستان د امنيتي ځواکونو د تاسيس لپاره د ملکونو تر منځ د کار ويشل نه و په گوته کړي.

۴.۱ د امنيتي سکتور د اصلاحاتو لپاره د ځانگړي هيواد د لارښوونې تگلاره:

د ۲۰۰۲ کال په اپريل کې د افغانستان لپاره تمويلونکي نړيوالې ټولني په ژنيو کې د ۸ صنعتي هيوادونو په کنفرانس کې پرېکړه وکړه چې د افغانستان د امنيتي ځواکونو د تاسيس او روزنې په اړه په خپلو منځونو کې د کارونو ويشل وکړي. د دې کنفرانس د تړون پر بنسټ د امنيتي سکتور د اصلاحاتو ۵ ستنې تشخيص شوي او يو هيواد وگمارل شو چې د دې ستنويو پروگرام پر مخ بوزي. د اروپايي اتحاديې د غړو هيوادونو څخه برتانيې ته دنده وسپارله شوه چې د مخدره توکو په ضد مبارزه وکړي او د نشه ای توکو ضد افغان ځواکونو ته روزنه ورکړي؛ ايتاليا مسووليت واخيست چې په قضايي سيستم او د تعقيب په بهير کې اصلاحات راولي؛ او د ۱۹۲۰ کلونو په موده کې د افغان پوليس د روزنې په برخه کې د جرمني تجربو ته په کتو سره د افغانستان مؤقتي ادارې غوښتنه وکړه چې جرمني بايد د پوليس د اصلاحاتو په سکتور کې مخ کېږي رول واخلي.^۶ له دې امله، د جرمني دنده دا وه چې د افغان پوليس ځواکونو ته روزنه ورکړي. جاپان وگمارل شو چې د غير نظامي کولو بې وسلې کولو او د بيا ادغام کولو بهير لارښوونه وکړي او د امريکا د متحده ايالاتو ژمنه وکړه چې د افغان ملي اردو جوړه کړي.^۷ د دې ليکنې په مقصد، دلته به يوازې د پوليس د اصلاحاتو او د روزنې په سکتور باندې بحث وشي.

جرمني مخکې له دې چې په رسمي ډول د پوليس د روزنې سکتور ته وگمارل شي، لا پخوا يې د افغان پوليس د اصلاحاتو هڅې پيل کړې وې. د ۲۰۰۲ کال په فبروري کې جرمني د ۱۸ مرسته کوونکو هيوادونو او ۱۱ نړيوالو سازمانونو يوه غونډه په برلين کې تنظيم کړه چې د افغان پوليس لپاره نړيوالې هڅې سره همغږې کړې او په هغو بحث وکړي.^۸ وروسته له دې چې د لارښود هيواد په څېر په رسمي ډول وگمارل شو، جرمني د ۲۰۰۲ کال د مارچ په ۱۳ نېټه د افغان د پوليس اصلاحاتو يو پلان معرفي کړ. په دې پلان کې ۵ سيمې د لومړيتوب په حيث پېژندل شوې وې؛ د پوليس د تشکيلاتو او سازمان په اړه مشورې؛ د کابل د پوليس اکاډمي بيا په حال کول؛ د پوليس د ودانيو او بنسټونو بيا

۲ ای ای ای "اروپايي اتحاديې - افغانستان اړیکې خبریانه، د اروپا بهرني خدمات" اروپايي اتحاديې بهرني خدمات-

۳

۴ سي، شيويز، د اروپايي اتحاديې د ملکي بحران مدیریت: موجوده سندونه (پېژ بورگ: راند ۲۰۱۰)

۵ اندرو ويلدر، (کوپس يا روبرز؟) د افغان ملي پوليس د ريفورم لپاره مبارزه (کابل: د افغانستان د خبرني او ارزونې اداره، ۲۰۰۷) مخ ۹۴

۶ په افغانستان کې د دايمي رسمي بنسټونو تر بيا تاسيسولو پورې د مؤقتي ادارې په اړه موافقه، ۲۰۰۱ - لينک

۷ تونيتا مري، "په افغانستان کې د پوليس جوړونه: د ملکي امنيت د ريفورم د قضايي مطالعه"، بين المللي سوله ساتنه، ۱۴ (۲۰۰۷)، ۲۲-۱۰۸ - لينک

۸ کونا آر، ايچاوي او قيوم سروش، د پاليسي لنډيز په افغانستان کې د يوهاوي مطالعه، EUNPACK، ۲ سپټمبر (۲۰۱۷)

۹ اولگا اوليکر، تيريس کې کيلي، نورا، بنساييل، په افغانستان کې د امنيتي مرستندويه ځواکونو پېژندنه (واشنگټن ډی سي، رانده ۲۰۱۱)

رغول؛ د لوازمو برابرول لکه موټري او د نورو ډونرانو د فعاليتونو همغږي کول چې په پوليس پورې تړاو ولري. د ۲۰۰۲ کال د اپريل په ۲ د پروژې دفتر په کابل کې خپل کار پيل کړ او د همدې کال د مارچ په ۱۲ مه نيټه د جرمني کابينې د دې پروژې لپاره ۱۷ تنه پوليس سلاکاران منظور کړل.^{۱۰}

د جرمني د پوليس د پروگرام دفتر (GPPO) په عمده ډول په کابل کې د پوليس اکاډمي و او د دې له پورته بنسټه روش دليل دا و چې د پوليسو اصلاحات به هغه وخت اغېزمن وي چې بڼه روزل شوي مشران افسران ولرو. د پوليس د سکتور د اصلاحاتو لپاره د هغه وخت د جرمني د پوليس ځانگړي استازي د دې تگلارې په دفاع کې د نړيوالې بحران گروپ (ICG) ته ويلي و چې هدف يې دا و "چې له بنسټ څخه کار څخه پيل وکړي؛ دا دليل و چې موږ لومړی له لارښوونکو سره کار وکړ." KPA د ۲۰۰۲ کال په اگست کې پرانستل شوه او د ۲۰۰۷ کال په ډسمبر کې ۸۲۸ پوليس افسران (څارمنان) فارغ کړل چې ۳ کلن تعليمي کورسونه يې ويلي و او ۲۲۳۶ پوليس افراد يا (ساتمنان) يې فارغ کړل چې دغو کسانو ۹ مياشتې کورسونه ويلي و.^{۱۱}

۴.۲ د ځانگړي لارښود هيواد د تگلارې په وړاندې ننگونې:

د ۲۰۰۲ کال په لومړيو وختونو کې افغانستان له ۵۰۰۰۰ څخه تر ۷۰۰۰۰ وسله وال کسان درلودل چې د پوليس په کچه په خدمت گمارل شوي وو.^{۱۲} د دغو کسانو ډير يې د مجاهدينو جنگيالي وو په خاص ډول د شمال له اتحاد څخه. دغو کسانو کومه مسلکي روزنه نه درلوده حتی د هغو کسانو په شمول چې لوړې پوليسې څوکي يې درلودې، تخمين کېده چې له ۷۰ تر ۹۰ سلنې د هغو کسانو چې په افغان پوليس کې يې خدمت کاوه ليک لوست نه درلود.^{۱۳} او د پوليس اصلاحاتو "د نړيوالې امنيتي سکتور په لومړيتوبونو کې له اردو څخه وروسته دويم کمزوری سکتور و".^{۱۴} دغه گواښونه او د پوليس اصلاحاتو ته د نړيوالې ټولنې د ژمنو کمېټې د پوليس د اصلاحاتو هڅې له ستونزو سره مخامخ کړې.

له بله پلوه، د امريکا متحده ايالات د پوليس د اصلاحاتو په هکله د جرمني له رويي څخه راضي نه و او ډون کورپ ته چې يوه شخصي قرارداد يې وه دنده ورکړ چې د کابل د پوليس لپاره د اساسي روزنې په مرکز کې (CTC) پروگرامونه او لارښوونې برابر کړي چې دغه پروگرام د ۲۰۰۲ کال د مې په مياشت کې بشپړ شو او د روزنې په ۷ سيمه ييزو مرکزونو (RTC) کې په ۲۰۰۴ کال کې بشپړ شول.^{۱۵} څرنگه چې د کابل پوليس اکاډمي يوازې د افغان ملي پوليس د افسرانو لپاره اوږد مهاله روزه نيزه پروگرامونه برابرول، دغو مرکزونو د پوليس د اساسي تگلاره د روزنې له ۴ تر ۸ اونيو پورې کورسونه برابرول او په دې پورې اړ درلود چې د اوسنيو گزمو لپاره د زده کونکو د تعليم کچه په کوم حد کې وه. له ۲۰۰۲ څخه مخکې د CTC او RTC له خوا ۲۰۰۰۰ کسان د پوليس لپاره گمارل شوي او د پوليسو د کسانو په څېر يې روزنه ليدلې وه.^{۱۶}

په هر حال، د جرمني د پوليس د اصلاحاتو د پروگرامونو او د امريکا د متحده ايالاتو د ډون کورپ چې له خوا تطبيق کېده همغږي موجوده نه وه.^{۱۷} په داسې حال کې چې GPPO د ملکي پوليسو په روزنه باندې زور اچولی و، د امريکا د متحده ايالاتو د روزنې پروگرامونو په عمده ډول د پوليسو په نظامي اړخ باندې ژور نظر ساتلی و. په بل عبارت، په داسې حال کې چې د امريکا لويه اندېښنه دا وه چې د بلوا ضد ځواکونه په چټک ډول تيار کړي، خو GPPO غوښتل چې داسې يوه قوه جوړه کړي چې وکولای شي په اوږد مهال کې د پوليس دوديزې دندې تر سره کړي.^{۱۸} په دې ډول، "جرمنيانو د بڼه کيفيت روزنه برابروله- ليکن شمېر يې ډېر کم وو... د امريکا متحده ايالاتو غوښتل په ډېر

۱۰ کونا، ار، ايجوايز او قيوم سروش، "د پاليسي لنډيز په افغانستان: د ادراکاتو مطالعه"

۱۱ د باندنيو چارو وزارت، په افغانستان کې د پوليس ځواکونه له بيا جوړونې سره مرسته، د آلمان د داخله چارو وزارت ۲۰۰۲-۷

۱۲ د افغانستان د پوليس ريفورم، بين المللي بحران گروپ، ۲۰۰۷ مخ ۷

۱۳ اندرو ويلدر، (کوپس يا روپرز؟)

۱۴ اولگا اوليکرنيريس کې کيلي، نورابنساھيل، په افغانستان کې د امنيتي مرستندويه ځواک پېژندنه

۱۵ اولگا اوليکرنيريس کې کيلي، نورابنساھيل، په افغانستان کې د امنيتي مرستندويه ځواک پېژندنه

۱۶ د افغانستان د پوليس ريفورم، د بين المللي کرکيج گروپ، مخ ۱۰

۱۷ د افغانستان امنيتي هڅې چې پوليس او اردو تشکيل کړي پر مخ تللي دي خو راتلونکي پلانونه بايد په بڼه شکل تعريف شي. د لوی څارنوالی دفتر ۲۰۰۵

۱۸ اندرو ويلدر (کوپس يا روپرز؟)

۱۹ اولگا اوليکرنيريس کې کيلي، نورابنساھيل، په افغانستان کې د امنيتي مرستندويه ځواکونو پېژندنه

۲۰ د اروپايي اتحاديې د افغان پوليس ماموريت، راپور او شواهد. (لندن د مشرانو جرگه ۲۰۱۱).

چټک ډول داسې کسان وروزي چې کیفیت ته یې توجه نه درلوده... د دې دواړو تگلارو په منځ کې نور څه نشته.^{۲۸}

په ۲۰۰۲ کال کې په هیواد کې د امنیتي وضعې له خرابېدو سره د دې سمدلاسه اړتیا پیدا شوه چې پولیس ځواکونه باید له تړونونو سره یو ځای شي. په دې بنسټ، د امریکا د متحده ایالاتو د فشار په ذریعه د افغان ملي پولیس وروستی هدف (تشکیل ۸۲۰۰۰ کسانو ته ورسېد او د افغانستان حکومت د GPPO د مشورو پر بنسټ دغه هدف ۲۲۰۰۰ کسانو په حد کې منظور کړی و.)^{۲۹} په دې برسېره، د افغان ملي پولیس بودیجه له ۸۳۷،۹ میلیون ډالر څخه په ۲۰۰۵ کې ۲،۷ بیلیون امریکایي ډالرو ته په ۲۰۰۷ کال کې زیاته شوه.^{۳۰} له دومره ډېر مقدار مرستو سره په عملي ډول د امریکا متحده ایالاتو د پولیس د اصلاحاتو په بهیر کې د ۲۰۰۷ کال په جون کې د لارښود هیواد په څېر د جرمني ځای ونیو او په دې ډول یې د افغان ملي پولیس روزنه د شبه نظامي ظرفیتونو لورې ته واړوله.

GPPO د یوه ملي تگلارې د پروگرام په څېر د افغانستان په حالاتو کې له سختو ننګونو سره مخ شو؛ لومړی، په داسې حال کې چې جرمني غوښتل د افغان پولیس اصلاحاتو پروگرام تر سره شي، په حقیقت کې ډېر داسې څه نه و چې اصلاحات دې پکې پلي شي؛ د دې په ځای هر څه باید له سره بیا جوړ شوي وای. دویم، د افغان پولیس اکثریت د ځینو لوړ پوړو افسرانو په ګډون یا هیڅ مسلکي روزنه نه وه لیدلې او یا نالوستي وو او په دې ډول له بره نه تر کوزه تگلاره په داسې حالاتو کې اصلاً هیڅ مفهوم نه درلود. درېم، د کابل د پولیسو اکاډمي باندې زور اچولو مانا دا وه چې د پولیس د پرسونل اکثریت غړیو د روزنې څخه برخمن نشو کیدای.^{۳۱} د ۲۰۰۲ کال له پای څخه مخکې، داسې یوه تړون وشوه چې د امنیتي سکتور د اصلاحاتو یوه هر اړخیزه ستراتیژي باید طرحه شي، څو په افغانستان کې افغان ملي اردو، افغان ملي پولیس او قضایي سیکټورونه اصلاحات وویني او له سره بیا جوړه شي.^{۳۲} د نظریاتو او انګېرنو دغه تړون یو له اصلي انګېزو څخه وه چې په افغانستان کې د اروپایي اتحادیې د هر اړخیز پولیس ماموریت منځ ته راغی.

۵. د پولیس د اصلاحاتو په اړه د اروپایي اتحادیې هر اړخیز تگلاره:

د ۲۰۰۷ کال د اپریل په ۲۳مه نیټه د اروپایي اتحادیې شورا پرېکړه وکړه چې په افغانستان کې د اروپایي اتحادیې د پولیس ماموریت (یوپول) تاسیس کړي. یو کال وړاندې، په لندن کې د افغانستان کانفرانس د افغانستان د حکومت او نړیوالې ټولنې تر منځ د همکارۍ لپاره یو نوی چوکاټ جوړ کړی و. د ماموریت له تاسیس څخه دمخه اروپایي اتحادیې په افغانستان کې د ارزونې یو ګډ هیئت لېږللی و څو "د قانون د واکمني په سکتور کې د افغانستان اړتیاوې" د ۲۰۰۲ کال په منی کې و ارزوي.^{۳۳} له دې هیئت نه وروسته د حقیقت موندنې یو بل هیئت هم تشکیل شو چې ویل یې اروپایي اتحادیه باید یو ماموریت بیا له سره جوړه کړي چې افغان ملي پولیس پیاوړې شي.^{۳۴} د یوپول لومړی ماموریت د دريو کلونو لپاره پیل شوه او له ۲ میاشتو وروسته یې باید بیا کتنه شوې وای. د شورا د ګډ عمل دریمه ماده د دې هیئت لپاره لاندني هدفونه ټاکلي وو:

د افغانستان لپاره یوپول باید د افغانانو تر مالکیت لاندې د اغېزناکو ملکي پولیس تاسیسات جوړ کړي چې وکولای شي له پراخ قضایي جنایي سیستم سره مناسب متقابل عمل تضمین کړي چې د ټولنې، غړو، دولتونو او نورو نړیوالی برخه والو مشورې د پالیسي په برخه کې او د بنسټونو د جوړولو په ساحه کې په نظر کې نیسي. په دې برسېره، هیئت به د یوه با اعتماد او اغېزناک پولیس خدماتو لپاره د اصلاحاتو بهیر پیاوړې کړي چې له نړیوالی نورمونو سره سم، د قانون د واکمني او بشري حقونو ته د درناوي په چوکاټ کې دننه کارو کړي.^{۳۵}

په دې برسېره، د ماموریت څلورمه ماده وايي چې یوپول یو غیر اجرائوي ماموریت دی او "باید خپلې دندې د نورو وسایلو تر څنګ د څارنې، ښوونې، سلا ورکونې او روزنې له لارې سر ته ورسوي."^{۳۶} ماموریت یوپول ته دنده وسپاري چې:

۲۱ د افغانستان د پولیس ریفرم، د بین المللي کرکیچ ګروپ مخ ۸

۲۲ اندرو ویلدر، (کوپس او یا روبرز؟)

۲۳ اولګا اولیکر تریس کې، کیلې، نورا بنسهایل، په افغانستان کې د امنیتي مرستندویه ځواک پېژندنه

۲۴ لګا اولیکر تریس کې، کیلې، نورا بنسهایل، په افغانستان کې د امنیتي مرستندویه ځواک

۲۵ د افغانستان د پولیس ریفرم، د بین المللي کرکیچ ګروپ

۲۶ په افغانستان کې د اروپایي اتحادیې ماموریت، د پلټونکو اروپایي محکمې، ۲۰۱۵

۲۷ اروپایي اتحادیه، د شورا ګډې هڅې CFSP/۳۲۹/۲۰۰۷ د اروپایي ټولنو رسمي ژورنال، سپټمبر ۲۲۹ (۲۰۰۱)، ۱-۵

۲۸ اروپایي اتحادیه، د شورا ګډې هڅې CFSP/۳۲۹/۲۰۰۷

۲۹ اروپایي اتحادیه، د شورا ګډې هڅې CFSP/۳۲۹/۲۰۰۷

الف: د ستراتيژي په طرحې باندې کار وکړي او په همدې وخت کې د پوليس د اصلاحاتو په هکله د عمومي نړيوالې گډې ستراتيژي باندې ټينگار وکړي، او د افغانستان د تړون او د افغانستان د مؤقتې ملي پراختيايي ستراتيژي اصول په نظر کې ونيسي؛

ب: د افغانستان له حکومت سره د دوی د ستراتيژي د مناسب تطبيق په لاره کې مرسته وکړي؛

ج: د نړيوالې برخه والو په منځ کې يووالی او همغږي بهتره کړي؛

د: د پوليس او قانون د واکمني د پراخې سيمې تر منځ اړيکې پياوړې کړي.^{۳۰}

په دې برسېره، ماموريت د لومړي کال د فعاليت لپاره ۴۳.۷ ميليونه يورو بودجه منظوره کړه او ښکاره يې کړه چې د يو پول کارکوونکو بايد هغه کسان وي چې د غړو هيوادونو يا د اروپايي اتحاديې د بنسټونو له خوا گمارل کيږي. ماموريت په عمده ډول د افغانستان د کورنيو چارو د وزارت (MOI)، د عدليې وزارت (MOJ) او د لوی څارنوالي له دفتر سره کار کاوه. د داسې يوه صلاحيت سره، يو پول د افغانستان د حکومت او په افغانستان کې د ښکېلې نړيوالې ټولني له خوا وستايل شو.

د يو پول ماموريت دوه ځله نور نوی شوی دی: لومړی د ۲۰۱۰ کال د می په ۱۸ شورا دغه ماموريت د ۲۰۱۰ د می له مياشتې تر ۲۰۱۳ کال د می تر مياشتې پورې نوی کړ او وروسته د ۲۰۱۴ کال په فبروري کې شورا پرېکړه وکړه چې د يو پول ماموريت د ۲۰۱۲ کال تر ډسمبر پورې وغځوي. هر ځلې، شورا د يو پول په صلاحيتونو کې بدلونونه راوستي (لاندې به دغه بدلونونه په تفصيل سره بحث پری و شي).^{۳۱} د يو پول بودجه له ۲۰۰۷ څخه د ۲۰۱۵ کال تر ډسمبر پورې د ۴۷۵ ميليون يورو په شاوخوا کې وه.^{۳۲}

يو پول بايد "د اروپايي اتحاديې هغې غوښتنې د يو با لقه سمبول په حيث چې په نړيواله کچه امنيت برابروي"^{۳۳} خدمت کړی وای او هدف يې دا و چې هر اړخيز ملکي تگلاری پلی کړي. له دې امله، اروپايي کميسيون د داسې څيزونو بخشش کول منع کړل چې کېدای شي په دوو طريقو ورڅخه کار واخيستل شي، د مثال په توگه، گرځنده مخابراتي توکي.^{۳۴} يو پول داسې طرحه شوی وه چې "د افغان مالکيت د لاندې فعاله دايمي او اغېزناک ملکي پوليسي ترتيبات جوړ کړي چې وکولای شي له جنایي عدلي سيستم سره مناسب متقابل عمل تضمين کړي."^{۳۵} د يو پول د اغېزو د ارزونې لپاره دغه سند په لنډ ډول د دې ماموريت طرحه او د پيل مرحلې ارزوي او د هغه د تطبيق په پړاو زور اچوي چې د پوليس په اصلاحاتو باندې د يو پول د اغېزو د ارزونې مهمه موده ده.

۵.۱ د يو پول د طرحې پړاو:

د امنيتي سکتور اصلاحات (SSR) موډل انگېري چې په کورنۍ کچه ځينې مخکني شرطونه بايد شتون ولری چې اغېزمن ثابت شي. دغه مخکيني شرطونه امنيت او ټينگښت، تر يوې کچې تعاون او همغږي او د مخکښانو په لور په کچه د تشکيلاتو جوړښت، د اصلاحاتو د بهير محتويات او تگ لاري دي چې له طالبانو څخه وروسته افغانستان د دغو مخکښو شرطونو څخه ډېری يې نه درلودل.^{۳۶} د دغو مخکښو شرطونو د نشتوالي سره يو ځای، د افغان پوليس په ليکو کې د نالوستو کچه ډېره لوړه وه او د دې ځواکونو غړي په فساد او مخدره توکو په اعتياد اخته وو. له دې امله، د يو پول د ماموريت له پيل څخه ښکاره وه چې ماموريت به د افغانستان په حالاتو کې له جدي ننگونو سره مخامخ شي.

په دې حالاتو کې يو پول دې ته اړتيا درلوده چې د افغان پوليس د اصلاحاتو لپاره هدفونه پلان کړي او ويې ټاکي چې په حقيقي توگه لاس ته راوړنې يې شونې وي. په هر حال، يو پول له مبهمو او نامنظمو صلاحيتونو څخه رنځېده که څه هم، صلاحيت د ۹ کلونو په موده کې

۳۰ اروپايي اتحاديې، د شورا گډې هڅې ۲۰۰۷/۳۲۹/CFSP

۳۱ اروپايي اتحاديې، د شورا پرېکړه، CFSP/۹۲۲/۲۰۱۴ د اروپايي اتحاديې رسمي ژورنال، ۲، L(۲۰۱۴)، ۱۸-۱۷

۳۲ په افغانستان کې د اروپايي اتحاديې د پوليس ماموريت: مختلطي پايلې، د پلټونکو اروپايي محکمه

۳۳ نيکو لاس فيچاريک "FORWARD PROCRASTINATION" د امنيت د برابرۍ په حيث د اروپا د نقش په هکله د افغانستان سبقونه، بين المللي کتونکی مخ ۵۰ (۲۰۱۵)، ۴۳-۵۹

۳۴ نيکو لاس فيچاريک "FORWARD PROCRASTINATION" د امنيت د برابرۍ په حيث د اروپا د نقش په هکله د افغانستان سبقونه، بين المللي کتونکی مخ ۵۰ (۲۰۱۵)، ۴۳-۵۹

۳۵ کونا آر، ايجوايز او قيوم سروش، د پاليسي لنډيز د پوهاوی مطالعه

۳۶ د امنيتي سکتور د ريفورم لپاره د دې مخکښو شرط په هکله وگورئ مارک سيدرا، په افغانستان کې د امنيتي سکتور د ناکامی تشخيص امنيت او آزادي، (S-F) (نوموس چانچونه ۲۳۳-۳۸)

(۲۰۰۸، ۲۰۱۰، ۲۰۱۳، ۲۰۱۴) څلور ځله بدله شوي او د دې هڅې بې کړې دي چې ستونزې حل کړي خو هدفونه يې ناڅرگند پاتې شول او د پيمايش وړ نه وي. څرنګه چې په صلاحیتونو کې بدلونونه کېدای شي د تردید او د يو تګ لارې د نشتوالي مانا ولري، غړو دولتونو د ډېر وخت لپاره هڅې کړي وی چې د يوې خلاصې جګړې په حالاتو کې د ملکي پوليس د روزنې لپاره يو مناسب تګلاره په ګوته کړي. د دې نظريې پر بنسټ افغانستان يوې اغېزناکې جنګي ځواک ته اړتيا درلوده يا د هغه په ځای د ملکي پوليس د روزنې تګلاره ورته ډېر اهميت درلود. له دې امله، غړو هیوادونو د موجوده ستونزو د حل کولو لپاره مجبور و چې په دوامداره توګه صلاحیتونه بدل کړي او د امریکا د متحده ایالاتو / د ناتو د سازمان له غوښتنو سره سم بدلونونه ومني. په دې برسېره، دغه شرطونه د +۳۰ CSDP EU ماموریتونو په دننه کې په يو ډول عادي کړنلاره بدله شوه چې په ټوله نړۍ کې ماموریتونو د جګړو بدلېدونکو ته په غبرګون کې اتخاذ کړي دي.

۲۰۰۷ کال په جون کې د یو پول په لومړنۍ صلاحیت کې هغه څه ته اشاره نه وه شوي چې وروسته د دې ماموریت یو مهم او ګټور فعالیت و. د بنځینه پولیسو پیاوړی کول، له فساد سره مبارزه یا د مخدره توکو په ضد مبارزه د یو پول په لومړني صلاحیت کې یو ځلې هم ذکر شوي نه و.

د یو پول د صلاحیتونو له مقایسې څخه ښکاري چې له ۲۰۱۰ کال څخه وروسته د یو پول عمده فعالیت دا وه چې له افغان حکومت سره د فساد ضد ستراتیژي په تطبیق، د ظرفیت جوړونې او د روزنې په ستراتیژيو کې او په دې برخه کې مرسته وکړي چې دوی پخپله دغه ډول ستراتیژي جوړې کړي د دې په ځای چې د پوليس د اصلاحاتو په برخه کې د ټولې نړیوالې ټولني د هڅو لپاره یو چتر وګرځي. د ماموریت له پیل څخه له نورو نړیوالی برخه والو سره د همغږي کار یوه عمده ننګونه او هدف و. د هر اړخیز تګلاره له هڅو څخه وروسته چې غوښتل یې د اروپایي اتحادیې موجوده څیزونه په یو وخت کې په همزمانه ډول تطبیق کړي د IPCB یوه فعاله سکرتریت د دې زمینه برابره کړه چېرې چې ټولو نړیواله برخه والو کولای شوای په پالیسیو بحث وکړي او پلانونه سره همزمانه کړي. څرنګه چې د امریکا متحده ایالاتو / ناتو یو محدود او بېړنۍ تګلاره درلود تر څو چې NTMM-A نه وه تاسیس شوې له دغه تګلاره څخه کار اخیستل کېده، خو له یو پول سره د همغږي له امله افغانان هم په دې بهیر کې برخمن شول. د غړو دولتونو او CPCC-CMPD پرېکړه چې IPCB تاسیس کړي او د سکرتریت غړي یې په مالي لحاظ پیاوړی کړي باید د یوه داسې رغوونکي ګام په حیث وګنل شي چې د هر اړخیز تګلاره له اصولو سره سم وی په افغاني خوا کې د علاقې د نشتوالي له امله کله چې د کورنیو چارو وزارت ته د مشرتابه چارې وسپارل شوې، IPCB هم له فعالیت څخه ولوېده.

په هر حال، صلاحیتونو له دغو فعالیتونو څخه یو هم نه ده مشخص کړی او په دې ډول "د یو پول د ماموریت اسناد داسې ښيي لکه چې د فعالیتونو په اړه د دندو لایحه وي او توضیح کوي چې یو پول په کومه سیمو کې باید فعاله وي، خو د دغو فعالیتونو نتیجې یې نامعلومې وي." ^{۳۷} په دې برسېره، دغه رسمي سندونه، هدفونه او اساسي فعالیتونه نه ښيي، چې یو ګټور فعالیت دی ځکه چې ښایي "دوی به د خپلو هدفونو د ارزولو څخه وېره ولري."

په لنډ ډول، څرنګه چې د ماموریت عملیاتي پلان او د هغه د څارنې راپورونه په عام ډول د لاسرسۍ وړ نه دي، دغې څېره نیزې پانې خپله شننه د یو پول په صلاحیتونو باندې درولې. د یو پول صلاحیتونه ناڅرګند دي او هیڅ داسې یو هدف نه په ګوته کوي چې د پيمايش وړ وي او نه دوی په تفصیل سره توضیح کوي چې ماموریت باید د پوليس د اصلاحاتو په وړاندې د افغانستان په حالاتو کې له ننګونو او ځنډونو سره باید څنګه چلن وکړي.

۵.۲ پیل او د کارکونکو د استخدام پړاو:

د یو پول د پروژې پیل او د هغو لپاره د کارکونکو ګمارل د دې ماموریت له بریاوو څخه نه شمېرل کېږي. د یو پول ماموریت د څو میاشتو لپاره یوازې یو څو تنه کارکونکی درلودل. د دې ماموریت مشر په ۱۸ میاشتو کې درې ځله بدل شو او ماموریت له لوجیسټیکي پلوه او د کارکونکو په لحاظ له ستونزو سره مخ و. په داسې حال کې چې شورا منلې ده چې ماموریت باید ۴۰۰ نړیوالی کارکونکی درلودای خو دغه هدف دوی هیڅ کله نه و ترلاسه کړی. د پرمختګ نه وروسته یو پول ۳۴۱ کارکونکی په ۲۰۱۲ کال کې درلودل او بیا وروسته دغه شمېر کم شو. (لومړی شکل وګورئ)

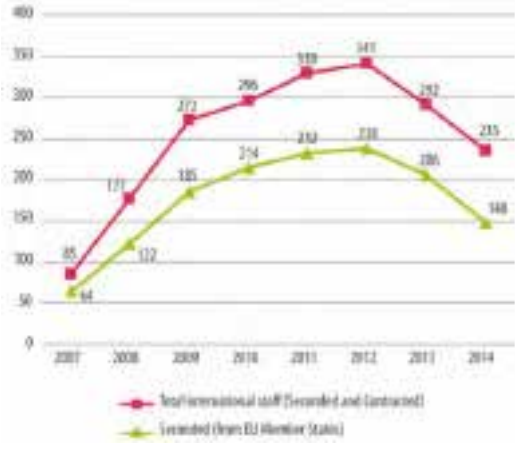
په هر حال، څنګه چې د برتانېي د مشرانو جرګې استدلال کاوه حتی د یو پول پلان شوي اندازه د ۴۰۰ کسانو کارکونکو هم "همېشه لږه وه چې په افغانستان کې د ملکي چارو په اړه ښې نتیجې ورکړي." ^{۳۸}

د یو پول د کارکونکو په شمېر کې د لږوالي شاته څو لاملونه پراته وو، لومړی، په افغانستان کې امنیتي وضعې ته په کتو سره او دا

۳۷ نیکولاس فیچاریک، FORWARD، مخ ۵۱

۳۸ د اروپایي اتحادیې پوليس ماموریت په افغانستان کې او شواهد، (لندن د مشرانو جرګه لندن ۲۰۱۱)

چې په ملكي ماموريتونو كې ټول كاركونكي د خپلي خوښې كاركونكي وو^{۳۹} له دې امله، دا گرانه وه چې داسې كاركونكي ومومي چې په خپله خوښه له دې ماموريت سره يو ځای شي ځكه يوپول مجبور و چې له امنيتي او دفاعي پاليسيو (CSDP) ماموريتونو سره سيالي وكړي؛ دويم، د يوپول ځينو پوستونو غوښتنه دا وه چې د قانون د واكمني او د قانون په برخه كې ماهر كسان وگماري چې د هغوی پيدا كول اسان كار نه و. ^{۴۰} دريم، لكه څنگه چې د دې ماموريت صلاحيت څرگندوله، كاركونكي بايد د غړيو هيوادونو له خوا وگمارل شي، مگر څنگه چې د دغو هيوادونو ډېر شمېر په افغانستان كې خپل ماموريتونه درلودل او دوه اړخيزې تړونونه يې لاسليك كړي وې. د يوپول لپاره دوی د كاركونكو په گمارلو كې ډېر چابك نه وو. ^{۴۱} له دې امله، په افغانستان كې د ناټو د روزني د ماموريت (NTM-A) مشر د يوپول د وړتيا په اړه شك څرگند كړ چې "وكلای شي ارزښتناك نقش ولوبوي"^{۴۲}. سره د دې، له ۲۰۱۲ څخه مخكې يوپول او NTM-A د گډ كار يوه ښه طريقه پيدا كړه او د اړوندو فعاليتونو سيمې يې په خپلو منځونو كې سره ووېشلې. په خاص ډول، يوپول د كورنيو چارو په وزارت او د افغان ملي پوليس د مديريت د لوړ پوړو چارواكو په روزنه كې د دوی هڅې او پاملرنه د ستاينې وړ وگرځېده. د IPCB په دننه كې همغږي هم هغه وخت بهتره شوه چې له كوښ (COIN) څخه ترانزیشن (Transition) ته منتقل شو.

اشكل: د اروپايي اتحاديې د پلټونكو محكمه

د يوپول ماموريت ښكاره كړه چې پروژې بايد د پوليس په اصلاحاتو په مركزي، سيمه ايزه او ولايتي كچو كې كار وكړي. مگر د خپل هلو ځلو په اوج كې، يوپول په ۲۰۰۹ كال كې د افغانستان په ۱۷ ولايتونو كې دفترونه درلودل. په هر حال، يوازې له دغو ولايتي دفترونو څخه دوو هغو ولايتونو (هرات او بلخ) له ۱۰ كسانو څخه زيات كاركونكي درلودل. ډېری نور دفترونه د اداري له لحاظه په ډېر بد حالت كې و او له ۲۰۱۳ كال څخه مخكې د يوپول ولايتي دفترونه دوه دفترونو ته راكوز شول.^{۴۳}

په ولايتي كچه د يوپول د دفترونو د كموالي عمده لامل دا دی چې په اصطلاح "د برلين بل تړون" د يوپول د كاركونكو لپاره مناسبه نه وه. دا تړون يوپول ته اجازه ورکوي چې د ناټو شتمني د CSDP د ماموريتونو لپاره وکاروي، مگر "په عملي ډول د قبرس (د اروپايي اتحاديې غړی هیواد) او ترکیبې (د ناټو د سازمان غړی هیواد) تر منځ د اختلاف له وجې منع شوې وه. دغو دواړو هيوادونو د برلين د تړون د فعاله کېدو په رابطه د ویتو حق درلود."^{۴۴} په هر حال، د هيواد امنيتي وضعې ته په کتو سره، يوپول يوازې په هغه صورت كې له كابل څخه بهر كار كولاى شواى كه دوى اجازه درلوداى چې د ولايتي بيا ودانونې د تيمونو (PRT) او د ناټوله نورو پوځي اډو څخه كار واخلي. له دې امله، د اروپايي اتحاديې د بهرنيو او پوځي-سياسي چارو مشر له ناټو څخه غوښتنه وكړه چې د يوپول كاركونكو ته اجازه ورکړي د دوى د ځواكونو له ساتنې، هوايي چوپړتيا، روغتيايي چوپړتيا او د معلوماتو له شريك كولو څخه برخمن شي.^{۴۵} سره د ډېرو هڅو دا ډول تړون هيڅكله په رسمي ډول ترلاسه نه شوه او يوپول مجبور و چې له هر ولايتي تيم سره په ځانگړي ډول دې تفاهم ته ورسېږي چې د دوى د كاركونكو د ساتنې مساله تضمين شي. مگر حتى دغه تگلاره هم د ټولو لپاره گټورې نه وى، ځكه تركيبې او د امريكا متحده ايالاتو له يوپول سره داسې تخنيكي تړونونه نه وې كړي چې له مخې به يې يوپول اجازه درلوداى د دوى له اسانتياوو څخه گټه واخلي.^{۴۶}

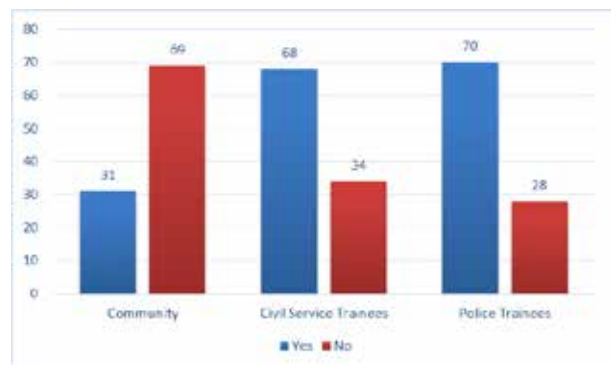
د پايلې په توگه بايد ووايو څنگه چې يوپول نه شو كولاى د كاركونكو په اړه خپل هدف ته ورسېږي او د ناټود غړو هيوادونو په منځ كې د تړون د نشتوالي له وجې، يوپول اجازه نه درلوده د دوى له ولايتي تاسيساتو څخه گټه واخلي، د دې پروژې اغېزه د افغان پوليس په

۳۹ سي جيويز، د اروپايي اتحاديې د ملكي بحران مديريت سندونه
 ۴۰ د اروپايي اتحاديې د پوليس ماموريت په افغانستان كې: مختلطي پايلې، د پلټونكو اروپايي محكمه
 ۴۱ د يوپول له پخواني كارمند سره د پلټونكي آن لاین مرکه، كابل ډسمبر ۷، ۲۰۱۷
 ۴۲ د اروپايي اتحاديې پوليس ماموريت په افغانستان كې او شواهد، (لندن د مشرانو جرگه لندن ۲۰۱۱)
 ۴۳ د اروپايي اتحاديې پوليس ماموريت په افغانستان كې او شواهد، (لندن د مشرانو جرگه لندن ۲۰۱۱)
 ۴۴ نيكولاس فيچاريك
 ۴۵ "EU Request For Support to EU Police Mission in Afghanistan", Wikileaks, ۲۰۰۷
 ۴۶ "The EU Police Mission in Afghanistan: Mixed Results" European Court of Auditors

اصلاحتو باندې محدوده وه او د یو پول نقش هم ورسره محدوده پاتې شوه. په یقین سره په سیمه کې د جوړښتونو نشتوالي او ډېر ځله په امنیتي حالاتو کې خرابوالی د ماموریت په کړنومنځي اثر غورځولی، مگر په مرکزي کچه، د کورنیو چارو په وزارت کې په خاص ډول د ستراتیژیکي سطحې د روزنې او ښوونې په برخه کې یې په افغان ملي پولیس باندې اغېزه درلوده.

۵.۳ د تطبیق پړاو:

د ماموریت د پیل اود طرحې د مرحلې په خلاف، د یو پول د تطبیق پړاو، د افغانستان حالاتو ته په کتو سره د دې ماموریت یوه بریا وه. په حقیقت کې د ملکي پولیس مفهوم چې پولیس باید مسلکي، غیر سیاسي او د قانون د انفاذ مسوول وي د افغانستان لپاره یو نوی مفهوم و او به په دې هیواد کې د پولیس په کلتور او مفهوم باندې یو اوږد مهال اثر وغورځوي. باید وویل شي چې دغه ملکي مفهوم او تگلاره په عمده ډول د امریکا د متحده ایالاتو د شبه نظامي نظر په افغانستان کې له ملي پولیس سره همغږي کړي.

۲ شکل: آیا تاسو د یو پول په اړه خبر لری؟

د یادونې وړ ده، په افغانستان کې د دې ماموریت د موجودیت له نژدې یوې لسیزې باوجود ډېر شمېر ټولني چېرې چې یو پول پولیسانو

ته روزنه ورکړي د یو پول له موجودیت څخه خبرې نه وي. د هغې سروې پر بنسټ چې د پروژې د لومړۍ مرحلې په موده کې تر سره شوې، د مرکه ورکوونکو سلنه د ټولني په کچه د یو پول په اړه په هیڅ نه پوهېدل. په دې برسېره، په وزارتونو کې د کارکوونکو یوازې دوې پر درېمې برخې او پولیس افسرانو چې د یو پول له خوا یې روزنه لیدلې وه، د یو پول پروژې او روزنه په یاد وه.

دغه حقیقت د CSDP د ډیری ماموریتونو او د کمیسیون له خوا په نړۍ کې د تمویل شویو پروگرامونو حالت ښيي. په داسې حال کې چې فکر کېږي اروپایي ټولنه د افغان حکومت یو ستر مرسته کونکی او ملاتړ سازمان دی، خو په دې موقف کې هغه هیڅکله و نه پېژندل شو. سره د دې چې د ایساف له نیمایي څخه زیات سرتیري د اروپایي ټولنی له غړو هیوادونو څخه راځي او اروپایي ټولنه د لوتفا (LOTFA) ښه مرسته کونکی دی او یو پول د ملکي پولیس عمده برخه وال و، بیا هم دغه عامه خبره وه چې اروپایي ټولنه بیاوړې نقش نلري.

په خاص ډول، د یو پول توجه په دريو برخو باندې متمرکزه وه: د پولیس روزنه، د قانون واکمني او بشري حقونه. د پولیس په روزنه کې د یو پول هدفونه دا وو: (الف) د پولیس د قوماندو او د اطلاعاتو بهیرڅانګه بیاوړې کول؛ (ب) د استخباراتي پولیس معرفي کول؛ (ج) د جنایي څېړنو د ظرفیت لوړول. د قانون واکمني په سیمه کې د یو پول هدفونه دا وو: (الف) د اداري فساد په ضد مبارزه؛ (ب) د پولیس او قضا په منځ کې د همکاري ښه کول. په پای کې د بشري حقونو په لړ کې د دوی ټینګار په دې باندې و چې بشري حقونه باید پرمختګ وکړي او په عمومي ډول د جنسیت تشکيلاتو پالیسي د پولیس او د کورنیو چارو د وزارت لپاره باید ښه شي.^{۴۷}

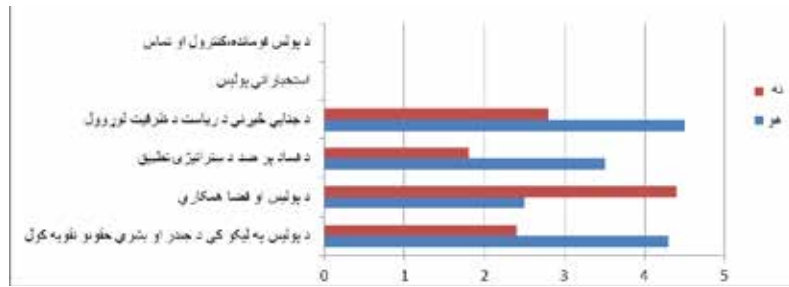
هغه سروې چې د پروژې د لومړۍ مرحلې لپاره تر سره شوې، څرګندوي چې په افغانانو کې د دې ماموریت تر ټولو ښه پېژندل شوی پروگرام د افغان ملي پولیس په دننه کې د جنسیت د مسالې او بشري حقونو بیاوړې کول دي. د جنسیت او بشري حقونو له پروگرام څخه وروسته (۲ شکل) د پولیس او قضا همکاري د پولیس قوماندو، کنترول او اطلاعاتو مسالې او د کورنیو چارو د وزارت د جنایي څېړنو د ریاست د ظرفیت لوړول پروگرامونه ورپسې راځي.

دا کومه بېښه نه وه چې د جنسیت مساله او د بشري حقونو پروگرام د افغانانو په منځ کې د یو پول تر ټولو ښه پېژندل شوی پروگرام و. د ۲۰۰۲ کال په پسرلي کې د ښځینه پولیسو شمېر، د یو پول له پروژې څخه مخکې د ۱۸۰ کسانو په شاوخوا کې و،^{۴۸} او اوس مهال دغه شمېر ۳۲۰۰ کسانو ته رسېدلی چې اوس هم د افغان پولیس د تشکیل یانې ۱۵۰۰۰ کسانو څخه یوازې ۲،۱۳ سلنه جوړوي.^{۴۹} خو سره د دې هم دغه شمېر د افغانستان په حالاتو کې یو د پام وړ بریا ده د کورنیو چارو وزارت په نظر کې لري چې د ښځینه پولیسو شمېر په لسو کلونو کې

۴۷ ... C. Chivvis, EU Civilian Crisis Management: The Road So Far

۴۸ اندرا، ویلدر، (کوپس یا روبرز؟)

۴۹ د زینب پیرزاد، د ښځو نقش په امنیت کې، د کورنیو چارو د وزارت څېره بدلېږي. د اطلاعات روز ورځ پانه، کابل ۲۳ ډسمبر ۲۰۱۷

۳ شکل: آیا تاسو د یو پول له دغو پروگرامونو خبر یاست؟

لس زره تنو ته ورسوي. دې هدف ته د رسېدو لپاره دې وزارت د یو پول په مرسته د بشري حقونو، د ماشومانو او جنسیت ریاست تاسیس کړ چې مشرانې یې هم ښځې دي. که څه هم ښځینه پولیس اوس هم له جدي کلتوري تنګونو سره مخ دي او د بر داسې راپورونه شته چې په افغان امنیتي ځواکونو کې ښځینه پولیس غړي له جنسیتي ځورونې سره مخامخ شوي. ۵۱ باید دا ومنل شي چې افغانستان هیڅکله په خپل تاریخ کې په دومره شمېر ښځینه پولیساني په لیکو کې نه درلودې او دا پخپله یوه لویه بریا ده. ۵۱

په دې برسېره، یو پول د پولیس د بنسټونو په جوړولو کې مهمې بریاوې درلودې او تر ټولو مهمه لاسته راوړنه یې د پولیس افسرانو پوهنځی دی. پوهنځی د دې لپاره تاسیس شو چې "د پولیس افسرانو لپاره د نورې روزنې په غرض په ستراتیژیکه، عملیاتي او تخنیکي کچه یو پروګرام ولري. ۵۲ د پوهنځی جوړولو لپاره یو پول درسي او روزنیز نصاب طرح کړ او کورسونه یې پرانستل او د اروپایي اتحادیې هیئت او د بهرنیو پالیسي د چوپړتیا پروګرام (FPI) دغی پروژې مرسته وکړه. پوهنځی د ۲۰۱۲ کال په جنوري کې پرانستل شوه چې ټول مصرف یې ۷،۳ میلیون یورو ته ورسېد. که څه هم د هغه وخت افغان پولیس چارواکو غوښتل چې یو پول باید د افغان پولیس لپاره بورسونه تهیه کړي چې په بهر کې زده کړې وکړي. ۵۳ یو پول په دې باندې ټینګار درلود چې له اروپایي اتحادیې څخه پوهان وگماري چې افغان پولیس ته په افغانستان کې روزنه ورکړي او د کارکوونکو پوهنځی تاسیس کړي چې وکولای شي په کم مصرف او د بورسونو په مقایسه ډېر شمېر پولیس افسرانو ته لوړې زده کړې برابرې کړي.

په اوس مهال کې پوهنځی شپږ ولایتي دفترونه لري او مرکزي دفتر یې په کابل کې دی. پوهنځی په کابل کې ۳۲۴ کارکوونکی لري چې ۱۹۲ تنه یې ښوونکي او ۱۳۲ تنه اداري کارکوونکي دي. پوهنځی په هر ولایتي مرکز کې ۱۲۰ تنه کارکوونکي لري. پوهنځی څلور بیلابیل کورسونه وړاندې کوي: یو د ماسټري کورس (له ۲۱ شاگردانو سره) (یو د لیسانس کورس (له ۴۲۸ شاگردانو سره)، د ظرفیت جوړونې کورس (له ۱۹ تنه شاگردانو سره) او یو ۹ میاشتنی کورس د ستراتیژیک مشرتابه کورس. ۵۴ له تېر کال څخه راهیسې، کله چې پوهنځی په بشپړ ډول افغاني پولیس چارواکو ته وسپارل شو، پوهنځی په عادي ډول خپلې دندې اجرا کوي او له سترو ستونزو سره نه دی مخ شوی. یوازینی ستونزه چې له پوهنځی څخه د لیدنې په وخت کې چارواکو ښکاره کړې د روزنې د توکو د چاپ او خپرولو لپاره د مادي سرچینو نشتوالی دی. د پولیس پوهنځی سرپرست رئیس وویل چې په تېر کال کې شوی ژمنې هیڅکله عملي بڼه اختیار نکړه. ۵۵

د پولیس د کارکوونکو پوهنځی د افغان پولیس د تشکیل یوه برخه ده او له دې امله به پوهنځی خپله عادي بودجه تر لاسه کوي (په دې بودجه کې معاشونه، چلیدونکی موټرونه، تیل او نور لگښتونه شامل دي). د پوهنځی د چارواکو یوازینی اندېښنه پراختیایي بودجه وه چې د دوی په وینا د ۲ میلیونو افغانیو په شاوخوا کې ده (۸۲۰۰۰۰ امریکایي ډالر د دې کال لپاره ده) او پارلمان د دغه کال لپاره ټوله ملي بودجه تصویب کړې ده. په پای کې، پوهنځی د افغان پولیس لپاره د یو پول یو ډېر مهم ګام دی او که کومه نابېرېه پېښه و نه شي، دغه پوهنځی به دوام ولري او په هر کال کې به په سلګونو پولیس افسران وروزی.

د پوهنځی د تاسیس سره یو ځای، یو پول د کورنیو چارو په وزارت، عدلیې وزارت او د لوی څارنوالي په دفتر کې د روزنې، څارنې،

۵۰ وګورئ: د BBC فارسي پروګرام: په امنیتي نهادونو کې افغان ښځې، په جنسي ډول ځورول کېږي
 ۵۱ د پخواني افغان وزیر سره مرکه، ۷ ډسمبر، ۲۰۱۲، کابل
 ۵۲ د اروپایي اتحادیې د پولیس ماموریت: مختلطې پایلې: د پلټونکو اروپایي محکمه
 ۵۳ دا ځله چارو د وزارت د هغه وخت د مرستیال وزیر سره مرکه، کابل، ۲۰ ډسمبر، ۲۰۱۷
 ۵۴ د پولیس افسرانو د پوهنځی د کارمندانو له سرپرست مدیر سره مرکه، ۱۷ ډسمبر، ۲۰۱۷، کابل
 ۵۵ د پولیس افسرانو د پوهنځی د کارمندانو له سرپرست مدیر سره مرکه، ۱۷ ډسمبر، ۲۰۱۷، کابل

ښوونې او د سلاکارۍ ډېرې غونډې ترتيب کړې دي. يو پول د کورنيو چارو د وزارت لپاره يو شمېر روزه نيز توکي او کړنلاري طرحه کړې دي. د بېلگې په ډول، يو پول د ماشومانو د حقوقو او د پوليس د چارو په اړه د روزنې يوه کڅوړه تياره کړې چې يو کتاب او روزه نيزه ويډيو پکې شاملېږي. په ۲۰۰۸ کې کله چې امنيتي وضعه بهتره وه، د يو پول کارکوونکو د کابل د پوليس افسرانو لپاره د دوی په کاري ځايونو کې روزنې برابرې کړې او په منظم ډول يې د تلاشي پوستې کتلې چې مشورې ورکړې.^{۵۷}

څرنگه چې په لنډ مهال کې گرانه ده چې د داسې يوه روزه نيز کورس اغېزې و ارزوو، د يو پول له خوا ډېر شمېر تربيه شويو کسانو چې مرکې ورسره شوې دي ويلي دي چې روزنه ډېره لنډه وه او له کورس نه وروسته يې پوښتنه نه ده شوې. د مثال په ډول، د عدليې په وزارت کې روزل شويو کسانو وويل چې د دوی ډيری کسان يوازې د يوې ورځې لپاره روزنه اخيستې او له هغه وروسته د يو پول له خوا هيڅ تعقيبې پروگرام نه و. په دې برسېره، د کابل ښار دريمي حوزې پوليس افسرانو چې په ۲۰۱۲ کال کې د کابل ښار د پوليس د پروژې په تعليمي پروگرام کې شامل وو، بيا له هغه وروسته هيڅ روزنه نه ده اخيستې او نه دي ازمویل شوي چې آيا له روزنې وروسته دوی ښه کارونه کوي او که څنگه؟ په دې برسېره، د داسې روزنې او ښوونې يوه عمومي ستونزه دا وه چې د افغان ملي پوليس او يو پول په دننه کې کارکوونکو ډېر ځله بدل شوي دي، دې حالاتو د دوامدارې او مشخصې ښوونې او روزنې د پروگرامونو مخه نيولې.^{۵۸}

په عمومي ډول، دغه روزنې به يوازې په هغه وخت کې پايښت لرونکې اغېزې ولري که روزونکي د مديريت او مشرتابه پوهنه ولري. په افغانستان کې د پوليس د سکتور په اصلاحاتو کې له شاملو کسانو زياتره يوازې په عملياتي اړخ کې تجربه لري. عملياتي پوهه او تجربه د پوليس د تخنيکونو د لېږد لپاره ضروري عنصر دی، مگر په يوازيني صورت سره کافي نه دي چې اصلاحات ترلاسه شي.^{۵۹}

په دې برسېره، څرنگه چې د يو پول د پوليس د روزونکو غوڅ اکثريت په دري يا پښتو ژبو خبرې نه شي کولای، ټولې روزه نيزې جلسې د غير مسلکي ژباړونکو په ذريعه ژباړل کېدې چې د پوليس چارو له اصطلاحاتو سره بلد نه وو. ټول دغه څنډونه د دې لامل گرځېدلي چې د يو پول د روزنې او ښوونې اغېزې محدودې شي.

۵.۴ لاس ته راغلی هدفونه او ننگونې:

يو پول خپل ځينې مهم هدفونه لاس ته نه دي راوړي. دې حقيقت ځينې خبرونکي دې ته اړ کړي چې دې نتيجې ته ورسېږي: "يو پول د ډېرو لاملونو له لامل د امنيتي سکتور د اصلاحات په تطبيق کې د درسي کتاب يوه داسې قضيه ده چې له ناکامي سره مخامخ ده. په دې لاملونو کې امنيتي ستونزې، کورنۍ کمزورۍ بنسټونه، د اروپايي ټولنی په منځ کې او د يورو-اتلانتيک د بنسټونو سره د اختلافونو او د يو پول د ماموريت په وړاندې د ژمنو نشتوالی شامل دي."^{۶۰}

د يو پول يو له مهمو هدفونو څخه چې لاس ته نه دی راغلی دا وه چې د پوليس د اصلاحاتو پورې تړلو د نړيوالی ټولني د پروگرامونو لپاره يې د يوه چتر په ډول کار و نه کړ. دې هدف ته د رسېدو لپاره، په نظر کې و چې د نړيوالی پوليس د همغږې بورډ (IPC) په ۲۰۰۷ کال کې تشکيل شي چې د نړيوالی ټولني د پوليس اصلاحات اړوندی ټولې هڅې سره همغږي کړي. دې هدف ته د رسېدو په لار کې ډېرې هڅې نه دي شوې ځکه چې "نړيوالی ټولني اراده نه درلوده چې همغږي شي او داسې يې انگېرله چې دا د اروپايي ټولني يوه هڅه ده چې غواړي د پوليس په سکتور کې مشرتابه واخلي."^{۶۱} تر ۲۰۱۰ کال پورې حتی څرگنده نه وه چې يو پول، د اروپايي ټولني ځانگړی استازي (EUSR) او د اروپايي ټولني هيئت د همغږي او د ځايي پاليسي جوړونې په برخه کې څه نقش لري. په دې برسېره، د اروپايي ټولنی ځينې غړو هيوادونو د پوليس اصلاحاتو په برخه کې ځانگړی هڅو ته ادامه ورکړه د دې په ځای چې د خپلو کارکوونکو په هکله د يو پول تړون واخلي.^{۶۲} څرنگه چې ښوونه د يو پول د فعاليت يوه عمده سيمه وه، يو پول د ۲۰۱۳ کال په اپريل کې وکولای شو خپل يو درسي کتاب طرح کړي چې د ښوونې

۵۲ وگورې د EUPOL د کارمندانو د چيک پوستونو کتنه، کابل ښار.

۵۷ د ليکونکو مرکه د يو پول له خوا روزل شويو کسانو سره، په عدليه وزارت کې په کابل ښار کې، ۱ نومبر، ۲۰۱۷.

۵۸ د يو پول له پخواني کارمند سره آن لاین مرکه، ۲۵ جنوري، ۲۰۱۸.

۵۹ افغانستان: يو پول په خپل کار کې، د اروپايي اتحاديې امنيت او دفاع

۶۰ د اروپايي اتحاديې رسمي ژورنال،

۶۱ په افغانستان کې د اروپايي اتحاديې د پوليس ماموريت

۶۲ "Tonita Murray, "Police-Building in Afghanistan: A Case Study of Civil Security Reform

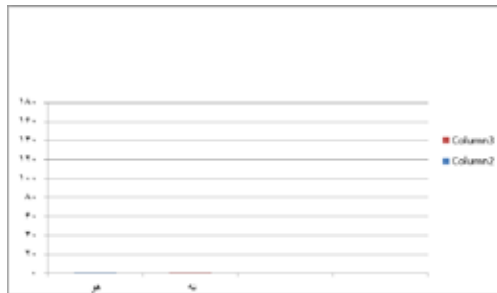
مفهومونه، میتودولوژي او په افغانستان کې د نښو عملونو نمونې احتوا کوي.^{۲۳}

په ځایي کچه افغان پولیس چارواکي د پرېکړې کولو په برخه کې د یو پول له "اوږد مهاله او پېچلو کړنلارو څخه" راضي نه وو، ځکه دوی فکر کاوه چې ډېر وخت ضایع کوي او انګېرله یې چې یو پول د فیصلې کولو لپاره د هر غړي هیواد په پرېکړو باندې "له حده زیات" متکی دی.^{۲۴} افغان پولیس چارواکو دغه راز وویل چې د یو پول امنیتي سخت تدابیر د دې لامل شوی چې د دوی اغېزه لږه کړي او ټولو ته رسیدګي و نه شي کړای یوه مشر افسر په دې ټینګار کړی چې یو پول ډېر محدود و او هیڅ خطر منلو ته تیار نه و. ډېر ځله دوی خپل ځانونه بند کړي وو او موږ مجبور وو چې د دوی ځایونو ته ورشو.^{۲۵} د یو پول د عملیاتي پلان په تطبیق کې د افغان پولیس چارواکو نه ګډون د پروژې یوه بله لویه نیمګړتیا وه.

د CMDD له خوا د حقیقت پېژندنې ماموریتونو په لوړه کچه د کورنیو چارو په وزارت کې له افغاني چارواکو سره مشورې کولې او د کورنۍ پلانونو اسناد د امنیتي دلایلو له کبله محرم پاتې کېدل. البته ښه لاره دا وه چې په امنیتي لحاظ په مناسب چاپېریال کې د صلاحیتونو ټاکل او تطبیق کول او شریکول په ګډه سره ترسره شوي وای. له بلې خوا، CPCC او غړو هیوادونو هڅه وکړه چې مهم کورنۍ او نړیوال برخه وال په بشپړ ډول په کار کې شریک کړي.

بیلا بیلو افغاني چارواکو ویلي دي چې دوی د یو پول د هلو ځلو په اړه په ډېر څه نه پوهیږي. د مثال په ډول، د هغه وخت د کورنیو چارو مرستیال وزیر ویلی چې د عملیاتي پلان په هکله د افغانانو لپاره هیڅ شی څرګنده نه وه. د بېلګې په توګه ده وویل چې "دوی نه پوهېدل چې څومره بودجه لري او څنګه دوی خپله بودجه مصرفوي."^{۲۶}

په دې برسېره، د مدني ټولني يوه فعاله غړي په یو پول له دې کبله نیوکه وکړه چې له افغان مدني ټولني سره هیڅ اړیکه نه لري. ده دغه راز، زیاته کړه چې "مدني ټولنه او افغان پولیس خپل په منځ کې هیڅ اړیکې نلري او اروپایي ټولنی له دواړو سازمانونو سره مرسته نه ده کړي چې په خپل منځ کې پیاوړی اړیکې جوړي کړي او د افغان پولیس عمده ستونزې حل کړي."^{۲۷} د دغو شرایطو پایله کې داسې

۴ شکل: آیا تاسو فکر کوئ چې د اروپایي ټولني چارواکو په افغانستان کې د اروپایي ټولني له مرستو څخه ګټه اخیستې؟

یو فکر را پیدا شو چې د اروپایي اتحادیې چارواکو له افغانستان سره د مرستو له کبله ګټه اخیستې. په سروې کې له ۱۹۰ کسانو څخه چې دې پوښتنې ته یې ځواب ویلی "تاسې فکر کوئ چې د اروپایي اتحادیې چارواکو له افغانستان سره د مرستو له لارې ګټې اخیستې دی؟" ۱۷۱ کسانو وویل: "هو" (وګورئ ۴ شکل). د دې بدګمانی لپاره څو لاملونه شته. د مرکو په ترڅ کې یوه پولیس افسر وویل چې "یو پول ډېر شمېر ساتونکي د خپلو ځانونو لپاره لري او په دې ډول دوی ډېر مصرفونه لري."^{۲۸} په دې برسېره، د اروپا د پلټونکو د محکمې د راپور په وینا، یو پول په ۲۰۱۵ کال کې په افغانستان ۱۴۲ زره ډالره عرادي درلودې او یوازې څو عرادي له هغو څخه په کارلو بدلې وې او د ټولو هغو بیه ۲،۲۵ میلیون یورو وه.^{۲۹} (د ماموریت تر ټولو مهمه شتمني او د دوی د لومړي کال د نیمايي کال له بودیجې څخه زیاته برخه وه. په پای کې دغه بدګمانی څرګندوي چې د اروپایي ټولني مرستندویه ځایي ټولني ته نه کافي وه او نه ګټوره.

۲۳ Maxime HA Larive, "From Speeches to Action: EU Involvement in the War in Afghanistan through the EUPOL Afghanistan Mission", European Security, ۲۰۱۲-۱۸۵, (۲۰۱۲) ۲۱, ۲

۲۴ د کورنیو چارو د وزارت د لوې پوري پولیس افسر سره مرکه، ۱۳ ډسمبر، ۲۰۱۷

۲۵ د کورنیو چارو د وزارت د پولیس افسر سره مرکه، ۱۳ ډسمبر، ۲۰۱۷.

۲۶ Interview with a then Deputy Minister for MOI, Kabul ۲۰ December ۲۰۱۷

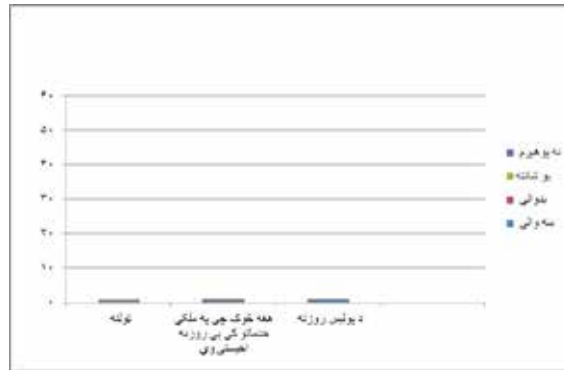
۲۷ Interview with the head of a leading civil society organization, ۱۸ November ۲۰۱۷

۲۸ Interview with a police officer, MOI, ۱۳ December ۲۰۱۷

۲۹ "The EU Police Mission in Afghanistan: Mixed Results," European Court of Auditors

په لنډ ډول، که څه هم د دې ډول هدفونو په تطبيق کې نیمګړتياوې وې، سره د دې يوپول په افغان پوليس اصلاحاتو باندې د پام وړ او پايښت لرونکې اغېزه درلوده.

د ملکي پوليس د مفهوم معرفي کول، د پوليس د کارکونکو پوهنځي، د بنسټيزه پوليس افسرانو پياوړي کول د پوليس په روزنه کې د بشري حقونو شاملول، د پوليس او قضا په منځ کې د سکتور معرفي کول، د يوپول له ځينو ډېرو مهمو اغېزو څخه شمېرل کېږي. زموږ د مرکه ورکونکو غوڅ اکثریت منلې ده چې د يوپول له ماموریت وروسته د دوی "وضع بڼه شوې" ده او د يوپول له خوا روزل شوی پوليس ډېری په دې باور دی چې د يوپول له تطبيق څخه وروسته د پوليس وضعه بڼه شوې ده. (وګورئ ۵ شکل).

۵ شکل: څه فکر کوي چې په افغانستان کې د يوپول له ماموریت څخه وروسته ستاسو حالت بڼه شوی، خراب شوی او که د پخوا په شان ده؟

۲. د پالیسي لپاره سپارښتني:

۱. د هدفونو څرګند تعريف او د پيمائش وړتيا:

د يوپول تجربه څرګندوي چې ترڅو ښکاره تعريف شوي او د پيمائش وړ هدفونه نه وي ټاکل شوي، ګرانه ده چې د يوه ماموریت بریاوې يا ناکامي و ارزول شي. له دې ماموریت څخه زده شوی سبق چې د پيمائش وړ هدف تعريف شي دا امکان په لاس ورکوي چې د ماموریت پرمختګ و ارزول شي. په دې برسېره، هدفونه د عيني حالاتو پر بنسټ تعريف کېږي او د پالیسي جوړوونکي بايد د امنيتي سکتور د اصلاحاتو د تطبيق په لار کې خنډونه او شرايط وپېژني.

له دې کبله، د اروپايي ټولنی غړي هیوادونه دې ته اړتيا لري چې د ماموریت صلاحیتونه په روښانه ډول تعريف کړي او د ماموریت له پیل څخه د منځنۍ مودې هدفونه وټاکي او د ماموریت پلان بايد د میتودولوژي په اړه په ښکاره ډول تعريف شي (روزنه، ښوونه، مشوره او څارنه) او د هر اړخیز تګلاره په تطبيق کې کړنلاره روښانه وي.

۲. په پلان جوړونه او تطبيق کې د افغاني چارواکو ګډون:

که څه هم، افغان پالیسي جوړوونکي ښايي په نړيوالی کچه پوه او مسلکي کسان ونلري، دوی کولای شي د جګړو په وړاندې د پلان جوړولو په پروژه کې په دې ډول مرستندويه ثابت شي چې له ځايي حالاتو او حقایقو څخه خبرتيا لري. په دې ډول د دوی ګډون ښايي د پروژې د بريالیتوب چانس زیات کړي. په دې برسېره، له داسې يوه تګلاره سره، اروپايي ټولنه اطمینان پیدا کوي چې ځايي حقیقتونه په پلان کې منعکس شوي او د ماموریت هدفونه او مرامونه له واقعیتونو سره سمون لري. دغه راز، دغه عنصر د دې سبب ګرځي چې ځايي خلک د مالکیت يو احساس پیدا کړي او دوی نور داسې نه انگېږي چې دا ټوله پروژه يوه پردۍ او هغه يوه نه ناشناخته ده. له دې نه برسېره، د OPLAN د ماموریت وروستۍ بيا کتنه بايد له ځايي برخه والو سره شریکه شي او له هغو سره مشوره پرې وشي.

۳. په عامه اړیکو باندې پانګونه:

د پوليسو د اصلاحاتو يوه مهمه برخه بايد دا وي چې د ټولني او د مدني ټولني په اعتماد ګټلو باندې ټينګار وي. که څه هم دغه اعتماد په دې ډول لاس ته راځي چې په منظمه توګه روښانه عامه اړیکې وساتل شي او معلومات شریک شي، دې سند موندلې ده چې له ځايي ټولني او مدني ټولني له سازمانونو سره په کافي ډول متقابل مراده را منځ ته شوی نه وه لکه څرنګه چې د يو څو کسانو له خبرو څخه چې د يوپول په باره کې يې معلومات درلودل معلومېږي. په دې ډول د يوپول غونډې يو ماموریت بايد خلکو ته د آسانتياو برابرولو په لار کې نوره پانګونه هم وکړي او ښه به وي چې د مدني ټولني له هلو ځلو، رسنيو او د ټولني له مشرانو سره غونډې تنظيم کړي.

که څه هم عامه اړیکې د اروپايي ټولني د ټولو جوړښتونو په اړه يوه نیمګړتيا ده، يوپول په افغانستان کې د اوږدې مودې لپاره فعاله پاتې شوه ځکه چې د دوی شتون ډېر محسوس نه و او په يوه له دښمنیو ډکه فضا کې د لسو کلونو د کار په موده کې په دوی باندې درنې حملې نه دي شوې.

۴. له بنځينه افغان پوليس سره د مرستو ادامه:

د يوپول د تطبيق په موده كې د افغان بنځينه پوليس شمېر په بې سارې ډول لوړ وخت. سره د دې، دوى اوس هم د افغان ملي پوليس د ټول شمېر ۲،۱۳ سلنه جوړوي. اروپايي ټولنه بايد دې مرستې ته ادامه وركړي او په دې اوږده جگړه كې د افغان بنځينه پوليس په همدې ډول پياوړى كړي. دغه هدف د بشري حقونو له ساتنې او د افغان پوليس له روزنې سره چې بشري حقونو ته بايد درناوى و كړي ډېره نژدې اړيکه لري.

۵. د كافي بوديچې او سرچينو برابرول:

لكه څنگه چې په دې سند كې پرې بحث وشو، يوپول د محدودې اغېزې يو لامل د سرچينو او كاركونكو نشتوالى و، چې بايد له غړو هيوادونو سره پرې بحث وكړي. په دې برسېره، كه څه هم ښه ده چې ټول ملكي ماموريتونه د خپلې خوښې وي، مگر د افغانستان په حالاتو كې د هغه ټول كاركونكو بايد د اروپايي ټولنى د كميسيون څخه وي.

دغه سپارښتنه عملى نه ده، ځكه د اروپايي كميسيون كاركونكى نه د پوليس كاركونكى دي او نه د CSDP له خوا - گمارل شوي دي. دوى د هيئت له خوا لېږل شوي. غړي هيوادونه به په يقيني ډول د بحران د مديريت د سيمې (SSR) تسليمول پياوړى نه كړي چې د CSDP په چوكاټ كې كار كوي، بلكې، په غړو هيوادونو باندې غړكوي چې خپلې ژمنې پوره كړي چې د شورا په تشكيلاتو كې بې كړي دي او يقيني كړي چې د CSDP ټول ماموريتونه او په خاص ډول هغه چې په ستونزمن امنيتي چاپېريال كې كار كوي پوره كاركونكى لري او ټولې هغه سرچينې يې په واک كې وي چې د ماموريت د صلاحيتونو د تطبيق لپاره ضروري دي.

۶. د ملكي پوليس لپاره اړتياوى:

شك نشته چې افغانستان ملكي او مسلکي پوليس ته اړتيا لري، ځكه چې دغه هدف د نړيوالى ټولني د ۱۵ كلنې مرستې او په خاصه توگه د يوپول د لس كلنې مرستې سره سره په افغانستان كې بيا هم لاس ته نه دی راغلي. كه څه هم اروپايي ټولنى دغه هدف لاس ته را نه وړ، دا افغانان وو چې د امنيتي سكتور د اصلاحاتو ملكي اړخونو خپلولو ته يې اړتيا درلوده. د مالکيت او پايښت له پلوه د يوپول د پروژې ترل د دې مانا نلري چې د اروپايي ټولنى فعاليت ورسره درېږي، ځكه د اروپايي ټولنى هيئت بيا هم د پوليس يو شمېر پروژې پياوړى كوي او لوتفا ته مالي مرستې برابروي.

د افغانستان
د څېړنې او
ارزونې اداره

څېړنه د ښه افغانستان لپاره

EUNPACK

A CONFLICT SENSITIVE UNPACKING OF
THE EU COMPREHENSIVE APPROACH
TO CONFLICT AND CRISES MECHANISM

د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره
لسمه ناحیه، لومړی سړک، شهر نو
کابل، افغانستان
تېلفون: ۰۰۹۳ (۰) ۷۹۹ ۲۰۸ ۵۴۸
communication@areu.org.af
وېب پاڼه: www.areu.org.af

د افغانستان د څېړنې او ارزونې ادارې ټولې
څېړنې ددغې ادارې له کورپاڼې (www.areu.org.af)
څخه ترلاسه کولای شئ.
په کابل کې ددغه ادارې په دفتر کې چاپ
شوی کاپیایې هم موجود دی.

ISBN 978-9936-641-26-6

9 789936 641266